

מי שדד את בנק הדואר?

למשל, הכניס אדם לחשבונו בבנק הדואר סכום של 200 ל"י, היה יוליאן זוקף את הסכום במלואו על חשבונו. את הסכום האמיתי היה רושם גם בסיכומים שהעביר לסניף הבנק. אולם ההעתק שנשאר בידו לא היה העתק מדויק מהדו"ח שהעביר לסניף. ההעתק לא הוכן בנייר ההעתקה, אלא נרשם בנפרד על-ידי יוליאן. בהעתק זה רשם הפקיד כי אותו מספק הכניס 100 ל"י. את השאר שילשל לכיסו. ביקורת הקופה, שנעשתה לפי ההעתק שהיה בידו יוליאן, לא מצאה שום סתירות בין הסכומים שנרשמו על-ידו לבין הסכומים שהיו בקופה.

תחילה ניסה יוליאן את התכסיס בסכומים קטנים. כשהתברר לו שהצלחתי ואיש אינו מבחין בסיכומיו הכפולים, המשיך לזקוף חלק מהכספים שעברו דרכו לחשבונו האישי, מבלי שמישהו ירגיש בכך.

רק לפני שבוע סוכם בהנהלת החשבונות של בנק הדואר בירושלים המאון של חודש מארס האחרון. במאון התגלו אי-התאמות בסכום של 43 אלף ל"י. כאשר נחקר מקורן של אי-התאמות אלה, הולוכו העקבות לאש-נבו של הפקיד הקטן בדרגה 10, יוליאן זילברברג.

זילברברג נשבר מיד. הוא גילה לקצין הבטחון של בנק הדואר, עמירם שפירא, שאי-התאמה שהתגלתה על-ידי הנהלת חשבונות אינו אלא חלק קטן מן הסכומים שלקח לעצמו. סכום המעילה האמיתי — 230 אלף ל"י.

עד כאן חלקה הקומי של העלילה. העזתו של הפקיד הקטן, יכולתו למעול בסכום שאף מועיל אחר בכל שנות קיום מדינה לא העז לגעת בו, נראתה כאגדה.

אולם שאלה אחת נשארה עדיין סתומה: מה עשה הפקיד מחולון ברבע מיליון ל"י? חשבונות בנק לא היו לו. בביתו לא נמצאו כספים, מלבד חפצי מותרות וריהוט יקר בדירתו. לא היה זכר לכסף החסר. את הפיתרון ניסה לספק תחילה יוליאן עצמו. הודה הוא: "לא מעלתי לבד. היה לי שותף. זה היה מנהל מחלקת החשבונות בבנק הדואר. הוא גילה שמעלתי בסכום של 13 אלף ל"י, הציע לי להיות שותף. העברתי את כל הסכומים אליו. הוא התאבד לפני שלושה חודשים".

אך פיתרון זה התגלה ככוזב. האיש שהתאבד עשה זאת על רקע אחר לגמרי. גם האפשרות שיויאן העביר את כספי הגניבה לחוקר-לארץ, בעת ביקורו האחרון אצל הוריו בצרפת לפני חודשים מספר, לא

כאן הוא ישב

אשנב מספר 21 בקצה האולם ה' ארוך של סניף הדואר הראשי ברחוב אלנבי בתל-אביב. כאן יושב זילברברג במשך שנים מדי

יום ביומו. האשנב הסמוך (מימין) הוא אשנב הקופה המשלמת. קטע זה של הדואר הומה תמיד מתורים ארוכים וחבריו של זילברברג תמהים כיצד הצליח להסדיר את התאמת החשבונות בדיקנות.

בא פרוכט עם שני אנשים. אחד היה צבי אדלר, שהיה צריך להיות שותפי, והשני הציג את עצמו כחבר שלו, גוסטב גולובנר. דרשתי מאדלר 38 אלף ל"י עבור שותפות של חצי בחצי. הוא הוריד ל-27 אלף. כעבור כמה ימים הם באו אלי עם הכסף. פרוכט לקח את הכסף שהייתי חייב לו, ונעשיתי שותף עם אדלר. אבל אדלר אמר שהוא חולה ואינו יכול לעבוד והציע שפרוכט ייצג אותו בינתיים בתור שותף.

וכך היה. חצי יום ניהלתי אני את העסק וחצי יום פרוכט. בינתיים נודע לי שצבי אדלר עובד כפקיד בחנות הצילום של קוג'מן. שאלתי אותו: למה השקעת כאן כסף ואתה בעצמך עובד כפקיד? הוא הסביר לי שהעבודה אצל הצלם קלה יותר. בינתיים הפסיק פרוכט לעבוד אצלי והיה מדובר שאדלר יכנס לעבודה. אבל הוא בא ואמר שיקח עוד הרבה זמן עד שיוכל לעבוד אתי, והציע לי שאשלם לו משכורת חודשית של 325 ל"י. תמורת השקעתו בעסק, אני רוצה שלא ידעו עלי, אמר. הסכמתי לו."

סיפור דומה היה כפי ארנון גוטבינגר, בעל קרו פינט, חנות למכונות הסרט ברחוב אלנבי. גוטבינגר הכיר את גוסטב גולובנר, שהיה בא אליו משך שנים כדי לשכור מכונות-הסרט עבור הלינה לידידות ישראל-פולין. יום אחד סיפר לו גולובנר שהוא מכיר אשה בירושלים המוכנה להשקיע כסף בעסק, בלי ריבית, תמורת אחוז מסויים מהרווחים בלבד. כאשר הסכים גוטבינגר להצעה, הביא לו גולובנר כעבור כמה ימים את הכסף, עשרת אלפים ל"י, ונתן לו אותם ללא שום קבלה או עריכת חוזה, על סמך הסכם ג'נטלמני.

כוח ההרגל

רגע שהחל להתברר היכן ובאיזו דרך הושקעו כספי המעילה, החלו זורמים אנשי-עסקים שונים למשרתה, כש-בניהם סיפורים דומים על השקעות בעסקיהם שנעשו בתיווכו של גולובנר. תוך שבוע הצליחה המשרתה לאתר את כל המקומות בהם הושקע הכסף.

עתה היתה התמונה כמעט ברורה. יוליאן זילברברג, פקיד הדואר שמעל, היה מופתע בעצמו נוכח הצלחת מעילתו. הוא הוציא עוד ועוד ממון מהכספים שעברו תחת ידיו בכוח האנירציה בלבד, ללא שום מטרה ברורה. הצלחתו סיחררה אותו. אולם הוא לא ידע מה לעשות עם הכסף. כאן בא לעזרתו ידידו גולובנר. הוא מצא דרך לשמור את הכסף בצורה מקורית, מבלי לעורר תשומת-לב. יתכן שצורת ההשקעות נעשתה מתוך מחשבה שבמקרה שתגלה המעילה אי-אפשר יהיה להגיש אל הכסף. בסוף השבוע נשארה רק תעלומה אחת ללא פיתרון — האם ידעו גולובנר ומקבלי הכסף את מקורו?

עבד בתור פקיד בחנותו של אלברט קוג'מן. משה פרוכט (73), קבלן ותיק הידוע גם הוא כפעיל מק"י.

רבקה אדבוקט (28), מראשוני-לציון, פעילת מק"י בראשוני-לציון. התמישה הואשמו בכך שקיבלו את כספי המעילה מוילברברג, השקיעו אותם בעסקים שונים. בפעם הראשונה מילאה השתייכותם המפלגתית של חשודים בעבירה פלילית תפקיד מכריע בהסבר מניעייהם. לכתבי ווע' תנוות הישראלית נרמזו רמזים חד-משמתיים בדבר אופייה של המעילה, ותוך זמן קצר היו העתונים גדושים בהשערות וניחושים שכל מטרתם אחת: להוליד את הרושם שמאחורי המעילה הגדולה הסתתרה כוונה מפלגתית ושהיא לא היתה אלא חלק מפעולות הרשת הכלכלית הענפה של מק"י. כאשר התברר שכספי המעילה הושקעו בעיקר בעסקי צילום וסרטים, שוב הוגנבו רמזים שלא היתה זאת השקעה תם, אלא טראנסקציה בעלת מטרת מסויימות הקשורות באופים של עסקים אלה.

הרמזים כיסו בערפל את המחשבה הצלולה, כולל העובדה שהתאוריה המרכזיסטית לגניסטיית דוגלת אומנם בהפקעת הרכוש הבורגני, אך רק אחר מהפכה מתנגדת לפעולות-פשע אינדיווידואליות.

תוך-כדי כך נשכחו גם כמה פרטים: שיויאן זילברברג עצמו הוא חבר מפא"י; שגם במפלגה כמו מק"י עשויים להמצא אנשים שיעברו על החוק להפקת תועלת פרטית בלבד; ושאינן שום הסבר הגיוני איזו תועלת היתה מק"י מסוגלת להפיק מהמעילה חובי-בנית ומההשקעות המזורות גם יחד.

השותף השקט

יד כמה אווילית היא הגירסה, שמאחורי המעילה הסתתרו כתנוות פוליטיות, אפשר להיווכח מצורת השקעתו של הכסף בעסקים שונים. אחד ממקומות ההשקעה היתה מסעדה, ברחוב אלנבי 144, השייכת ליעקב גרופינקל, בה הושקעו כ-40 אלף ל"י מכספי המעילה.

סיפר השבוע גרופינקל איך הגיעו הכספים למסעדתו: "אני עליתי ארצה לפני 24 שנים ועבדתי בטקסי אביב כ-20 שנה. לפני כחמש שנים החלטתי לעזוב את המיקצוע הזה, קניתי דירה ברחוב אלנבי והפכתי אותה לחנות מעדנים. הקבלן שביצע עבורי את העבודה היה משה פרוכט, מפני שהוא הציע את ההצעה הולאה ביותר."

חנות המעדנים לא הצליחה והתלסתי להפוך אותה למינוון. פרוכט, שהיה ידיד שלי כל השנים, והלווה לי גם כספים, סיפר לי שיש לו ידיה שדודו בא מאמריקה עם הרבה כסף ומתכוון לסדרו כאן בעסק. הוא אמר שאותו יהודי יהיה מוכן להכנס אתי בשותפות. "זה היה באפריל השנה. כעבור כמה ימים

השקעה ב' הצלמניה

חנות הצילום של אלברט קוג'מן, בה הושקעו 60 אלף לירות מכספי המעילה. קוג'מן התפרסם כאשר חילק פרסים שונים חיים לקונים, עם הפתיחה החגיגית של חנותו.

היה פעיל מק"י, פתח לפני חודשים אחדים חנות צילום מפוארת בפסג' החדש שב-רחוב אלנבי, בשם פוטו ראג'י. קוג'מן, שטען כי היה תקופה מיימת תלמידו של ראג'י קאפור בהודו, קרא את החנות בשמו של מורהו הגדול.

צבי אדלר (39), שעלה לפני 12 שנה מפולין, נשא אשה תימנית, היה מזכיר סניף מק"י וכתב קול-העט בראשון לציון, ועובד במשכורתו במרכז המפלגה. אדלר

התאמתה. לאן נעלם, איפה, הכסף? ★ ★ ★

המכנה המשותף ויוליאן לא קורץ מהחומר ממנו קורצו גדולי המועלים בהיסטוריה. אחרי מספר ימים, בהם ביבלל את חוקריו והשארים בפני מבוי סתום, נתן בידיהם לכסוף את החוט להתרת הפקעת. החוט לא היה אחר מאשר גוסטב גולובנר, חברו הטוב מימי